

Curriculum vitae

Date personale

- Nume: Muscă
- Prenume: Vasile
- Data și locul nașterii: 1 iunie 1944, Dudeștii Vechi, jud. Timiș (fost Beșenova Veche)
- Cetățenia: română
- Naționalitatea: română
- Starea civilă: divorțat
- Profesia: profesor (filosofie). Actualmente pensionar din 1 oct 2009 în cadrul facultății de Istorie și filosofie (Departamentul de filosofie premodernă și românească) al Universității „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca.

Studii

- 1951 – 1953 – cl. I - II – Liceul „Matei Basarab” – București
- 1953 – 1955 – cl. III – IV – Școala elementară Nr. 12 – Oradea
- 1955 – 1962 – cl. V – XI – Liceul „Emanoil Gojdu” – Oradea
- iunie 1962 – Bacalaureat
- 1962 – 1967 – Facultatea de istorie și filosofie a Universității „Babeș-Bolyai” – Cluj-Napoca. Secția filosofie pedagogie; secundar istorie
- iunie 1967 – licență în filosofie cu lucrarea *Critica aristotelică a teoriei platoniciene a ideilor* sub îndrumarea Acad. prof. dr. D. D. Roșca.

Carieră profesională

- 1 septembrie 1967 – angajat ca psiholog la D.R.T.A. Cluj
- 1 februarie 1968 – angajat prin concurs ca asistent universitar la Catedra de istoria filosofiei și logică a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca
- mai 1968 – înscris la doctorat sub coordonarea Acad. prof. dr. D. D. Roșca, cu teza *Kant și gândirea junimistă. De la Titu Maiorescu la Ion Petrovici.*
- 1 octombrie 1970 – asistent universitar titular

- 1 septembrie 1974 – delegație de lector pentru susținerea în limba maghiară a cursului de Istoria filosofiei antice și medievale la an I, secția filosofie (limba maghiară)
- 28 iunie 1975 – susținerea tezei de doctorat *Kant și gândirea junimistă. De la Titu Maiorescu la Ion Petrovici*, sub coordonarea Acad. prof. dr. D. D. Roșca.
  - confirmarea titlului de doctor în filosofie – Diploma nr. 551/4
- februarie 1979 – lector titular la Catedra de filosofie a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj, născută prin fuziunea la 1 septembrie 1977 a Catedrei de istoria filosofiei și logică cu Catedra de materialism dialectic și istoric
- septembrie 1990 – conferențiar universitar
- aprilie 1996 – profesor universitar
- ianuarie 1998 – conducere de doctorate în domeniul istoriei filosofiei

Burse și stagii de documentare

- 15 iunie 1971 – bursă doctorală obținută prin concurs la Scuola Normale Superiore din Pisa pentru un stagiu de doi ani. Autoritățile comuniste ale vremei nu acordă viza de ieșire din țară.
- 1 noiembrie 1990 – 1 februarie 1991 – Bursă DAAD pentru un stagiu de patru luni, efectuat la Universitatea din Tübingen (Eberhard Karls Universität Tübingen).
- iulie – august 1995 – participare la școala de vară *Die deutsche Philosophie heute*, organizată de Internationales Zentrum din cadrul Universității din Tübingen (Eberhard Karls Universität Tübingen)
- 1 noiembrie 1995 – 31 decembrie 1995 – bursă DAAD pentru un stagiu de două luni, efectuat la Universitatea din Tübingen (Eberhard Karls Universität Tübingen).

Premii

- 1996 – premiul Vasile Conta al secției de filosofie – psihologie - teologie al Academiei române pentru volumul *Filosofia ideii naționale la L. Blaga și D. D. Roșca* (Cluj-Napoca, Biblioteca Apostrof, 1996).

Membru în asociații profesionale

- Societatea română de filosofie

- Asociația profesorilor italieni de filosofie (A. D. I. F.) – din 2010

Domenii de cercetare

- Istoria filosofiei românești
- Istoria filosofiei antice grecești
- Idealism clasic german
- Filosofia istoriei

Limbi străine cunoscute

- maghiară
- franceză
- germană
- italiană

Listă de lucrări

A) Cărți

- *Introducere în filosofia lui Platon*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1994.
- *Filosofia ideii naționale la Lucian Blaga și D. D. Roșca*, Cluj-Napoca, Biblioteca Apostrof, 1996.
- *Introducere istorică în filosofie*, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 1996.
- *Prelegeri de logică*, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 1997 (ediția a III-a).
- *Introducere istorică în filosofie*, Cluj-Napoca, Editura Napoca Star, 1999 (ediția a II-a).
- *Filosofia în cetate. Trei fabule de filosofie politică și o introducere*, Cluj-Napoca, Biblioteca Apostrof, 1999.
- *Leibniz filosof al Europei baroce*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2002.
- *Filosofia ca istoria filosofiei*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2002.
- *Vârsta rațiunii. Ipostaze filosofice ale iluminismului*, București, U.E. – I. R. I., 2002.
- *Introducere în filosofia lui Platon*, Iași, Editura Polirom, 2002 (ediția a II-a).
- *Încercare asupra filosofiei românești. Schița unui profil istoric*, Cluj-Napoca, Editura Grinta, 2002.

- *Permanența idealismului. Studii și eseuri asupra idealismului german*, Cluj-Napoca, Editura Grinta, 2003.
- *De spusul și de nespusul. Meditații, cugetări, aforisme*, Cluj-Napoca, Biblioteca Apostrof, 2003.
- *Lumile și trecerile lui Eminescu*, Cluj-Napoca, Editura Grinta, 2004.
- *Discurs despre filosofie*, Cluj-Napoca, Editura Grinta, 2005.
- *La philosophie dans la Cité. Trois fables de philosophie politique et une introduction*, Cluj-Napoca, Editura Grinta, 2008.
- *Iluminism și istorism*, Cluj-Napoca, Editura Grinta, 2008.
- *Spusul și de nespusul*, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2008 (ediția a II-a).
- *Încercare asupra filosofiei românești*, Cluj-Napoca, Editura Grinta, 2009 (ediția a II-a).
- *Vârsta rațiunii. Ipostaze filosofice ale Iluminismului*, Cluj-Napoca, Editura Grinta, 2012.
- *Marea Amiază. Studii și eseuri nietzscheiene*, București, Editura Contemporanul – Ideea europeană, 2013.
- *D. D. Roșca – în context filosofic național și european*, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2013.
- *Cunoașterea de seară. Aforisme, meditații, însemnări*, București, Editura eLiteratura, 2014.
- *Centrul de la margine. Însemnări, meditații, aforisme*, Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană, 2017.
- *Presocratici în 12 gânditori*, Cluj-Napoca, Editura Grinta – sub tipar.

B) Traduceri

- Fr. Nietzsche, *Noi filologii*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1994.
- Schelling, *Bruno sau despre principiul divin și principiul natural al lucrurilor*, București, Editura Humanitas, 1995.
- Fr. Nietzsche, *Antichristul*, Cluj-Napoca, Biblioteca Apostrof, 1996 (ediția a II-a 1998, ediția a III-a 2003).
- W. Windelband, *Filosofia Iluminismului german*, Satu mare, Editura Decalog, 1997.
- M. Scheler, *Poziția omului în cosmos*, Pitești-București-Brașov-Cluj-Napoca, 2001.

- Schelling, *Introducere la schița unui sistem de filosofia naturii*, Cluj-Napoca, Dacia, 2002.
- *Fragmentele Athenäum*, Cluj-Napoca, Editura Grinta, 2009.
- G. Simmel, *Kant și Goethe*, Cluj-Napoca, Editura Grinta – sub tipar.

C) Coordonări

- *Teme hegeliene* (în colaborare cu A. Marga), Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1982.
- *Filosofia politică a lui Aristotel* (în colaborare cu A. Baumgarten), Iași, Editura Polirom, 2002.
- *Filosofia politică a lui Platon* (în colaborare cu A. Baumgarten), Iași, Editura Polirom, 2006.

D) Editări

- D. D. Roșca, *Prelegeri de istoria filosofiei antice și medievale* (Îngrijire de ediție, studiu introductiv), Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1986.
- D. D. Roșca, *Hegel* (Îngrijire de ediție, traduceri, studiu introductiv, note), București, Editura Viitorul românesc, 1998.
- D. D. Roșca, *Existența tragică* (Îngrijire de ediție, studiu introductiv, note), Cluj-Napoca, Editura Grinta, 2009.
- Manfred Frank, *Călătoria fără sfârșit. Fundamentele filosofice ale romantismului timpuriu*, Cluj-Napoca, Editura Grinta, 2013.
- D. D. Roșca, *Opere filosofice I*, București, Editura Academiei Române, 2013.
- D. D. Roșca, *Opere filosofice II*, București, Editura Academiei Române, 2013.

E) Articole și studii în volume (selectiv)

E1) Articole și studii în limbi străine

- „Les premisses de la conception de Dilthey sur l’histoire”, în *Studia UBB – Philosophia* – 2/1987, pp. 47-55.
- „Social Coordinates and Moral Values in the Transylvanian Enlightenment. Deistic Order – Social Happiness – Reason”, în vol. *Enlightenment and Romanian Society*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1988, pp. 207-220.

- „La signification de la parole chez les sophistes: connaissance et action politique” în *Studia UBB Philosophia*, 1/1989, pp. 27-35.
- „Moses Mendelssohn. Profile in the German Enlightenment (The Enlightenment and the Consciousness of the Epoch)”, în *Studia Judaica* – 1/1991 – pp. 53-60.
- „Kant, die Bedeutung der kopernikanischen Unvertung für das Verstehen der Erkenntnis”, în vol. „Kant and the Transcendental Problem”, International Symposium, Bucharest Faculty of Philosophy, 1991, pp. 63-70.
- „Kant und die Wertekonflikt der Aufklärung”, în vol. *Critic and Doctrinal in Kant* (ed. by Rodica Croitoru), Bucharest, 1992, pp. 19-27.
- “Lucian Blaga in the Romanian Culture”, în *Philobiblon* – Vol. I, nr. 1-2, ianuarie – decembrie 1996, pp. 29-54.
- „D. D. Roșca dans la culture roumaine”, în *Transylvanian Review. Revue de Transylvanie* – vol. I., nr. 1/1998, pp. 21-30.
- „Leibniz, Philosoph des barocken Europas”, în „Nachtragsband VII” – „Internationaler Leibniz Kongreß 10-14 sept. 2001 Berlin”, Hannover 2002, pp. 267-276.
- “Törvény es nevelés”, în *Kellék filozófiai folyóirat*, Kolozsvár – Széged, 2004, nr. 25, pp. 303-308.
- „Il neoplatonismo tra passato e presente”, în *Chora Revue d'études anciennes et medievales. Philosophie. Theologie. Sciences* – nr. 5/2007, pp. 141-156.
- „La filosofia del Rinascimento in due interpretazioni romene: P. P. Negulescu, Mircea Florian”, în *L'immagine riflessa. Romeni in Italia e italiani in Romania – Atti del convegno italo-romeno di Foligno, 22-25 febbraio 2007*, Roma, Edizioni Nuova Cultura, 2008, pp. 105-120.
- „Il neoplatonismo fra la sua epoca e la nostra”, *Studia Universitatis Babeş-Bolyai Theologia Graeco-Catholica Varadiensis* – nr. 1/2008, pp. 167-183.
- “La democratie du sophiste et la democracie du philosophie ou la democracie entre la qualité et la qualité” în vol. *Ipostaze ale politicului*.

paradigme filosofice clasice și moderne (coord. Adela Câmpean, Laura Ilinescu), Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2008, pp. 7-48.

- „Der Wille zur Macht und/oder der Wille zum System”, *Revue Roumaine de Philosophie* – nr. 2/2010, pp. 219-237.
- „Notes on the Margin of the Idea of Romanian Philosophy”, în *Partium Egyetemi Szemle*, nr.2/2010, pp. 169-175.

E2) Articole și studii în cărți, volume etc.

- „Tudor Vianu”, în *Mic dicționar de scriitori români*, București, Editura Științifică și enciclopedică, 1978, pp. 465-470.
- „Tânărul Hegel în viziunea lui D. D. Roșca”, în *D. D. Roșca în filosofia românească*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1979, pp. 280-304.
- „Concepția și reprezentarea omului în sculptura târzie a lui Romul Ladea”, în *Romul Ladea și lumea lui cuprinzătoare*, Timișoara, Editura Facla, 1979, pp. 206-217.
- „Hegel și istoria germană”, în *Teme hegeliene. Studii* (coord. A. Marga, V. Muscă), Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1982, pp. 22-49.
- „Cuvânt înainte al îngrijitorului ediției”, în D. D. Roșca, *Prelegeri de istorie a filosofiei antice și medievale*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1986, pp. 15-28.
- „Eugeniu Speranția – coordonate ale concepției filosofice”, în *Cunoaștere și acțiune. Profiluri de gânditori români* (coord. A. Marga), Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1986, pp. 138-152.
- „Specificul creației culturale românești în câmpul filosofie”, în *Lucian Blaga. Cunoaștere și creație. Culegere de studii*, București, Editura Cartea Românească, 1987, pp. 463-478.
- „Sensul grecesc al filosofiei și filosoful ca tip uman” – I, în *Studii de istoria filosofiei universale*, vol. X, București, Editura Academiei, 1989, pp. 53-64.
- „Ath. Joja și ideea greacă a omului”, în *Athanase Joja în cultura românească*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1989, pp. 56-75.
- „Montesquieu, iluminism și filosofia istoriei”, în *Cultura și societate în epoca modernă. Politică-naționalitate-cultură*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1989, pp. 168-182.
- „Filosofia Enciclopediei franceze”, în *Istorie și societate în epoca modernă. Convergențe europene*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1993, pp. 15-27.

- „Nietzsche și filosofia clasică”, în Fr. Nietzsche, *Noi, filologii*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1994, pp. 7-22.
- „Schelling și dialogul Bruno”, în Schelling, *Bruno sau despre principiul divin și principiul natural al lucrurilor*, București, Editura Humanitas, 1995, pp. 7-30.
- „Ce înseamnă Europa pentru un filosof?”, în *Revenirea în Europa* (antologie de Adrian Marino), Craiova, Editura Aius, 1996, pp. 47-55.
- „Nietzsche și critica creștinismului”, în Fr. Nietzsche, *Antichristul*, Cluj-Napoca, Apostrof, 1996, pp. 105-123.
- „Wilhelm Windelband și idealismul clasic german”, în W. Windelband, *Filosofia iluminismului german*, Satu Mare, Editura Decalog, 1997, pp. 7-33.
- „Leibniz – filosof al Europei baroce”, în *Descartes – Leibniz. Ascensiunea și posteritatea raționalismului clasic*, Editura Universal Dalsi, 1998, pp. 112-138.
- „D. D. Roșca, interpret și traducător al lui Hegel”, în *D. D. Roșca și Hegel*, București, Editura Viitorul Românesc, 1998, pp. 7-24.
- “Aristotel – străinul din cetate” în Aristotel, *Politica*, București, Editura IRI, 2001, pp. 9-29.
- “Miturile lui Platon” în K. Reinhardt, *Miturile lui Platon*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2002, pp. 5-22.
- “Schelling și introducerea sa în filosofia naturii” în Schelling, *Introducere la schița unui sistem de filosofia naturii*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2002, pp. 85-103.
- „Studiu introductiv” în Nietzsche, *Nașterea filosofiei*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2002, pp. 5-26.
- „Aristotel sau filosofia în slujba polisului” în *Politica lui Aristotel* (coord. V. Muscă, Al. Baumgarten), Iași, Editura Polirom, 2002, pp. 73-93.
- „Studiu introductiv”, în Fr. Nietzsche, *Nașterea filosofiei în epoca tragediei grecești*, Cluj-Napoca, Ed. Dacia, 2002, pp. 5-26.
- „Universal și rațional”, în Al. Brumaru, V. Gogea, *Repere ale gândirii românești*, Cluj-Napoca, Editura Grinta, 2003, pp. 69-72.
- „Universal și național la D. D. Roșca” în *Repere ale gândirii românești* (coord. I. Brumaru, V. Gogea), Cluj-Napoca, Editura Grinta, 2003, pp. 69-72.

- „Dumitru Isac sau eșecul unei generații” în Dumitru Isac, *Cunoaștere și transcendență*, Cluj-Napoca, Editura Grinta, 2003, pp. 351-357.
- „Plotin și filosofia salvării” în Plotin, *Enneade I-II*, București, Editura IRI, 2003, vol. I, pp. 17-40.
- „Renașterea în concepția lui Mircea Florian” în Mircea Florian, *Filosofia Renașterii*, Cluj-Napoca, Editura Grinta, 2003, pp. 175-188.
- „E. Cassirer și perenitatea iluminismului” în E. Cassirer, *Filosofia Luminilor*, Pitești-București-Brașov-Cluj-Napoca, Editura Paralela 45, 2003, pp. 337-347.
- „Conștiința filosofică: Xenofan, Heraclit, Empedocle, Platon. Sensul grecesc al filosofiei și filosoful ca tip uman” – II, în *Studii de istorie a filosofiei universale*, vol. XI, București, Editura Academiei Române, 2003, pp. 9-23.
- „Filosofia între criză și provocările viitorului”, în *Portret de grup cu filosofia. Studii de istoriografie filosofică. In memoriam Viorel Colțescu*, Timișoara, Editura Universității de Vest, 2005, pp. 37-52.
- „Filosofie și libertate. Mitul peșterii și condiția politicului la Platon”, în *Filosofia politică a lui Platon* (coord. V. Muscă, Al. Baumgarten), Iași, Polirom, 2006, pp. 89-104.
- „Iluminism și istorism” în *Aufklärung heute / Iluminismul astăzi* (coord. R. Schubert, A. Todoca), Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2008, pp. 281-326.
- „Fenomenologia spiritului. Hegel și Napoleon văzuți din balconul istoriei”, în *230 de ani de la înființarea eparhiei române unite din Oradea Mare. Trecut, prezent, viitor* (coord. Al. Buzalic, M. Popescu), Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2008, pp. 281-326.
- „O filosofie inconfortabilă într-un timp al confortului”, în D. D. Roșca, *Existența tragică*, Cluj-Napoca, Editura Grinta, 2010, pp. 5-25.
- „Prefața”, în *Fragmentele Athenäum*, Cluj-Napoca, Editura Grinta, 2013, pp. 5-30.

E3) Articole și studii în limba română publicate în reviste de specialitate

- „Implicațiile ideii de libertate în filosofia lui Kant”, în *Studia UBB – Philosophia*, 1976, pp. 25-30.
- „Aspecte ale criticii aristotelice a teoriei platoniciene a ideilor”, în *Studia UBB – Philosophia* - 2/1978, pp. 16-22.

- „Aristotel: filosofia universalului sau universalitatea filosofiei”, în *Studia UBB – Philosophia* – 1/1979, pp. 16-22.
- „Metamorfozele rațiunii în secolul al XVIII-lea. Rațiunea teoretică”, în *Studia UBB – Philosophia* - 1/1982, pp. 9-16.
- „Sensul grecesc al filosofiei și filosoful”, în *Studia UBB – Philosophia* - 1/1986, pp. 44-50.
- „Leibniz și filosofia luminilor”, în *Studia UBB – Philosophia* - 1/1988, pp. 42-47.
- „Dreptul natural sau despre societatea ca nevoie de egalitate”, în *Studia UBB – Philosophia* - 2/1988, pp. 39-45.
- „Discurs asupra metodei și geneza spiritului modern”, în *Revista de filosofie* – mai-iunie 1988, pp. 282-287.
- „Sensul metafizic al istoriei în filosofia lui Lucian Blaga”, în *Revista de filosofie* – ianuarie-februarie 1988, pp. 52-55.
- „Lucian Blaga și revitalizarea gândirii mitice”, în *Studia UBB – Philosophia* – 1/1989, pp. 42-49.
- „Din filosofia lui Goethe”, în *Studia UBB – Philosophia* - 2/1989, pp. 13-22.
- “Parmenide: la începuturile ontologiei filosofice”, în *Studia UBB – Philosophia* - 1/1990, pp. 3-13.
- “De ce Platon a scris numai dialoguri?”, în *Studia UBB – Philosophia* - 2/1990, pp. 63-69.
- „Problema metafizicii la I. Petrovici”, în *Studia UBB – Philosophia* - 2/1991, pp. 14-19.
- „Socrate sau jertfa cetățeanului ideal”, în *Studia UBB – Philosophia* - 1/1991, pp. 81-92.
- „Secolul luminilor: rațiune, natură, istorie”, în *Studia UBB – Philosophia* – 2/1991, pp. 85-94.
- „Problema personalității în Wilhelm Meister”, în *Studia UBB – Philosophia* - 1/1992, pp. 69-76.
- „W. Windelband și idealismul clasic german”, în *Studia UBB – Philosophia* - 2/1992, pp. 25-30.
- „D. D. Roșca – concepția istorico-filosofică”, în *Revista de filosofie* – septembrie-octombrie 1993, pp. 469-482.

- „Platon: o ipoteză de lectură”, în *Revista de filosofie* – mai 1993, pp. 469-482.
- „Ultimul val al eleatismului I: Zenon din Elea”, în *Studia UBB – Philosophia* - 1/1993, pp. 51-63.
- „Ultimul val al eleatismului II: Melissos din Samos”, în *Studia UBB – Philosophia* - 2/1993, pp. 53-60.
- „Cercetare asupra tipurilor umane în gândirea greacă”, în *Studia UBB – Philosophia* - 1/1994, pp. 65-98.
- „L. Blaga – Filosofia existenței sau filosofia devenirii”, în *Studia UBB – Philosophia* – 2/1994, pp. 97-110.
- „Pasiunile sufletului: o comparație Descartes și Spinoza”, în *Studia UBB – Philosophia* - 1/1995, pp. 87-103.
- „D. D. Roșca, interpret și traducător al lui Hegel”, în *Studia UBB – Philosophia* - 2/1995, pp. 77-96.
- „Iluminismul și teoriile dreptului natural în principatele românești”, în *Fiat justitia* - 1/1996, pp. 20-35.
- „Leibniz – 350 de ani de la naștere și 280 de ani de la moarte”, în *Studia UBB – Philosophia* - 1/1996, pp. 65-69.
- „Istoria filosofiei în sistemul disciplinelor filosofice”, în *Studia UBB – Philosophia* - 2/1996, pp. 3-12.
- „L. Blaga și D. D. Roșca profesori”, în *Gândire, cultură și societate* – an I – nr. 1 ianuarie-iunie 1997, pp. 29-54.
- „Note privind filosofia hegeliană a dreptului”, în *Fiat Justitia* – 1-2/1997, pp. 24-32.
- „Dilema lui Faust. Prelegere festivă”, în *Gândire, cultură, societate* – an I, nr. 2 – iulie-decembrie 1997, pp. 5-10.
- „Principii filosofice ale Monadologiei lui Leibniz”, în *Studia UBB – Philosophia* - 1/1997.
- „Democrația sofistului și democrația filosofului sau democrația între calitate și cantitate I”, în *Studia UBB – Philosophia* - 2/1997.
- „O viață pentru Universitate”, în *Studia UBB – Sociologia* – Nr. 1-2/1997-1998, pp. 13-20.
- „Democrația sofistului și democrația filosofului sau democrația între calitate și cantitate II”, în *Studia UBB – Philosophia* 1/1998.

- „Considerații preliminare privind iluminismul german”, în *Studia theologica greco-catholica Varadiensis* – 1/2000, pp. 63-77.

F) Publicistică – articole, eseuri, recenzii în reviste de cultură: aproximativ 500